

# Beleid

(hoog)begaafde leerlingen



Stichting Primair Onderwijs Venray

Schooljaar 2008-2009

## Doelstelling

Uitgangspunt is dat ieder kind recht heeft op passend onderwijs, waarbij tegemoet gekomen wordt aan de leerstijlen en ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen.

Fundamentele kenmerken van het onderwijs zijn dat het kind mede-eigenaar is van zijn eigen ontwikkeling en de gerichtheid op de brede ontwikkeling van kinderen.

SPOV richt zich in haar strategisch beleidsplan voor de periode 2008-2011 op vier thema's:

- Ander onderwijs waarbij het perspectief voor het kind wordt verbeterd;
- Binnen en buiten verbinden;
- Professionele groei voor ander onderwijs;
- Verantwoordelijkheid en verantwoording.

Deze beleidsnotitie sluit aan bij bovenstaande thema's en probeert waar mogelijk deze thema's uit te werken voor de groep (hoog)begaafde leerlingen.

Doelstelling is dat alle scholen binnen SPOV met ingang van 1 augustus 2015

leerarrangementen bieden voor leerlingen die tot de doelgroep van deze beleidsnotitie vallen (zie omschrijving op bladzijde 3). De doelgroep bestaat uit 10-15% van de leerling-populatie.

De volgende onderdelen worden hierbij onderscheiden:

1. Het streven naar een eenduidige aanpak en een uniforme aanpak binnen de scholen van het samenwerkingsverband. Uitgangspunt vormt hierbij de aanpak volgens het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH).
2. Het streven naar een schoolbrede aanpak waarbij de nadruk ligt op de structurele begeleiding binnen de groep.
3. Deskundigheidbevordering van intern begeleiders en schoolteams.  
Concreet betekent dit dat SPOV binnen het scholingsaanbod cursussen gaat opnemen over het onderwerp hoogbegaafdheid voor de intern begeleiders.  
De scholing van de schoolteams is de verantwoordelijkheid van de scholen zelf.
4. Het streven is de leerling medeverantwoordelijk te maken voor zijn eigen leerarrangement, waarbij de leerkracht eindverantwoordelijk blijft.
5. Inschakelen van externe deskundigen met een specifieke deskundigheid op het gebied van hoogbegaafdheid bij zorgleerlingen.
6. De ontwikkeling van kinderen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en school. Ouders worden op de hoogte gebracht van het beleid via de schoolgids.
7. Uitwisselen van deskundigheid en ervaring tussen de scholen van het SPOV op het gebied van hoogbegaafdheid via Maatjeswerk en IB-platform.
8. Vastleggen van het beleid ten aanzien van (hoog)begaafde leerlingen in de schoolgids.
9. In de werkgroep PO-VO wordt aandacht besteed aan de speciale aandachtspunten die deze doelgroep met zich meebrengt in de contacten met het voortgezet onderwijs.

In dit plan worden de algemene lijnen uitgezet waar alle scholen in de toekomst aan moeten voldoen. Elke school zal daarnaast een eigen beleidsplan maken waarin schoolspecifieke keuzes kunnen worden gemaakt ten aanzien van de uitwerking van dit overkoepelende beleid. In dit schoolspecifieke beleidsplan kan worden aangesloten bij de visie en speerpunten van de individuele scholen.

De directeur is eindverantwoordelijk voor alle keuzes die gemaakt worden ten aanzien van de begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen.

We zijn succesvol als:

Periode schooljaar 2009-2010 en 2010-2011

- Scholen in hun schoolgids van schooljaar 2009-2010 een stukje hebben opgenomen over het bovenschools beleid voor (hoog)begaafde leerlingen.

- Scholen in het bezit zijn van het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid en zich georiënteerd hebben op de inhoud en gebruiksmogelijkheden van dit protocol.
- Scholen schoolspecifiek beleid hebben opgesteld aan de hand van het bovenschools beleidsplan. Het opstellen van schoolspecifiek beleid zal plaatsvinden in het schooljaar 2010-2011 onder leiding van Sylvia Drent. Hiervoor wordt 1,5 dag gereserveerd. De kosten van dit begeleidingstraject zijn voor rekening van de scholen zelf. In het schooljaar 2009-2010 is er de mogelijkheid voor een aantal pilot-scholen om al te starten met het opstellen van schoolspecifiek beleid.
- Scholen een stappenplan hebben opgesteld voor het invoeringstraject van het schoolspecifieke beleid en dit stappenplan wordt weergegeven in het schoolplan via het systeem van de PDCA-cyclus.
- Er voldoende deskundigheid aanwezig is bij intern begeleiders en schoolteams ten aanzien van de begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen. Voor de intern begeleiders organiseert het SPOV in het schooljaar 2009-2010 twee scholingsdagen. De scholing van de schoolteams is voor rekening van de school. Scholen kunnen zelf bepalen hoe ze deze scholing vormgeven, hetzij intern of wel onder leiding van Sylvia Drent. Voor deze scholing wordt in principe één studiedag gereserveerd.

#### Invoeringstraject schoolspecifiek beleid periode 2011-2015

Per 1 augustus 2015 is binnen alle scholen van SPOV een actief werkend beleid voor (hoog)begaafde leerlingen. Dit beleid is opgenomen in de schoolgids.

## Doelgroep

SPOV richt zich met deze beleidsnotitie op leerlingen die behoefte hebben aan een aangepast leerstofaanbod, omdat het reguliere leerstofaanbod hen te weinig uitdaging biedt.

### *Omschrijving doelgroep*

- **Intelligente leerlingen:** beschikken in voldoende mate over de leereigenschappen, die kenmerkend zijn voor kinderen met een hoge intelligentie (begaafd niveau). De persoonskenmerken van begaafdheid komen echter minder duidelijk naar voren, waardoor er bij deze leerlingen problemen kunnen zijn in het functioneren, die maken dat de leerling niet optimaal uit de verf komt. Bij deze leerlingen zijn naast aanpassingen in het leerstofaanbod pedagogische aandachtspunten in de begeleiding aan de orde.
- **Begaafde leerlingen:** beschikken in voldoende mate over de leer- en persoonlijkheidseigenschappen die kenmerkend zijn voor kinderen met een hoge intelligentie (begaafd niveau). Bij deze leerlingen zijn er geen specifieke problemen in het functioneren en zijn in principe alleen didactische aanpassingen noodzakelijk.
- **Hoogintelligente leerlingen:** beschikken in sterke mate over de leereigenschappen, die kenmerkend zijn voor kinderen met een zeer hoge intelligentie (hoogbegaafd niveau). De persoonskenmerken van begaafdheid komen echter minder duidelijk naar voren, waardoor er bij deze leerlingen problemen kunnen zijn in het functioneren, die maken dat de leerling niet optimaal uit de verf komt. Bij deze leerlingen zijn naast aanpassingen in het leerstofaanbod pedagogische aandachtspunten in de begeleiding aan de orde.
- **Hoogbegaafde leerlingen:** beschikken in sterke mate over de leer- en persoonlijkheidseigenschappen die kenmerkend zijn voor kinderen met een zeer hoge intelligentie (op hoogbegaafd niveau). Bij deze leerlingen zijn er geen specifieke problemen in het functioneren en zijn in principe alleen didactisch aanpassingen noodzakelijk.

In dit beleidsplan wordt verder **niet** ingegaan op leerlingen binnen deze doelgroep waarbij sprake is van specifieke problematiek (zoals o.a. faalangst, sociaal-emotionele problematiek) of leerproblemen (zoals o.a. dyslexie, ADHD en een disharmonisch ontwikkelingsprofiel). Deze leerlingen worden aangemeld bij externe deskundigen met een specifieke deskundigheid op het gebied van (hoog)begaafdheid en eventuele bijkomende problematiek.

### **Schoolniveau**

Scholen kunnen aangeven of ze zich richten op een bredere doelgroep of een meer beperkte doelgroep.

## Signalering

Scholen hanteren voor de signalering van (hoog)begaafde leerlingen de module signalering uit het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH). Hierbij wordt ervan uitgegaan dat alle stappen van de module signalering doorlopen worden.

### *Doelstelling signalering*

Het opsporen van leerlingen die in aanmerking komen voor verder onderzoek via de module diagnostiek van het DHH.

### *Verantwoordelijkheid*

De leerkracht is verantwoordelijk voor het opstarten van de signaleringsprocedure en het verzamelen van de benodigde gegevens. De interne begeleider is verantwoordelijk voor de interpretatie van de gegevens.

### *Wanneer?*

De eerste signalering vindt plaats bij alle leerlingen in groep 1. Uitgangspunt is dat de signaleringsprocedure plaatsvindt in het eerste half jaar na instroom op de basisschool. Daarna kan de signalering op ieder gewenst moment opgestart of herhaald worden, wanneer daar

aanleiding toe is.

Aanleiding kan zijn:

- signaal ouders
- observatie leerkracht
- leerling valt op doordat hij langere tijd achtereen hoog tot zeer hoge scores (A of A+ scores op Cito-toetsen) haalt op de toetsen van het LVS op zoveel mogelijk vakgebieden.

In principe is één van bovenstaande signalen genoeg voor het opstarten van de signaleringsprocedure. Wanneer er sprake is van duidelijke problemen in het functioneren, dan is het advies om direct over te gaan naar de module diagnostiek.

Andere situaties waarin het zinvol is om rechtstreeks over te gaan naar de module diagnostiek worden aangegeven op het gegevensblad van het leerling-dossier in het DHH.

Bij leerlingen die verderop in de schoolloopbaan van een andere school instromen, wordt de signalering overgeslagen en rechtstreeks overgegaan naar de module diagnostiek.

Ook in dit geval geldt dan dat de diagnostiek binnen zes maanden na instroom moet plaatsvinden. Diagnostiek vindt alleen plaats bij leerlingen, bij wie op grond van de overdrachtsinformatie en/of signalen van ouders aanleiding is om te denken aan mogelijke begaafdheid.

### *Bespreken resultaten*

De resultaten van de signaleringsprocedure worden besproken in overleg met de intern begeleider.

### *Vervolgtraject*

Leerkracht en intern begeleider bepalen gezamenlijk welke keuzes er gemaakt worden voor het vervolgtraject. De intern begeleider is hierbij verantwoordelijk voor de keuzes die gemaakt zijn.

Uitgangspunt is dat alle leerlingen, waarvan het protocol aangeeft dat verder onderzoek zinvol is, doorgaan naar de module diagnostiek. Verder kunnen leerkracht en/of interne begeleider op grond van aanvullende informatie besluiten om met meer leerlingen door te gaan naar de module diagnostiek.

### *Communicatie met ouders*

Ouders krijgen via de mail of via een gesprek een toelichting bij het opstarten van de signaleringsprocedure, verder kunnen scholen zelf besluiten of zij nog andere voorlichting geven aan ouders.

Ouders worden alleen op de hoogte gebracht van de uitkomst van de signaleringsprocedure, wanneer er besloten wordt om verder te gaan naar de module diagnostiek.

### **Schoolniveau**

De volgende punten moeten aan bod komen in het schoolspecifieke beleid:

- Beschrijf hoe in groep 1-2 een inschatting gemaakt wordt van het ontwikkelingsniveau.
- Beschrijf hoe in groep 3-8 een inschatting gemaakt wordt van de huidige didactische gegevens.
- Geef aan wat er met verslagen gebeurt.
- Geef aan hoe communicatie met ouders plaatsvindt.

## Diagnostiek

Scholen hanteren voor de interne diagnostiek van (hoog)begaafde leerlingen de module diagnostiek uit het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH). Hierbij wordt ervan uitgegaan dat alle stappen van de module diagnostiek doorlopen worden. Uitgangspunt is dat scholen de diagnostische procedure van het DHH doorlopen alvorens er een handelingsplan wordt opgesteld.

### *Doelstelling diagnostiek*

Het verzamelen van gegevens om richtlijnen te krijgen voor het didactisch en het pedagogisch handelen van de leerkracht. Het protocol is niet bedoeld om een diagnose te stellen ten aanzien van begaafdheid. Wel kan op grond van de gegevens uit het protocol worden aangegeven of een leerling waarschijnlijk tot de doelgroep behoort.

### *Wanneer?*

De module diagnostiek wordt doorlopen bij alle leerlingen die positief uit de signaleringsfase komen en verder bij leerlingen, waarvan de leerkracht en/of de intern begeleider op grond van aanvullende informatie vinden dat ze door moeten naar de diagnostiekfase. De diagnostiekfase moet binnen twee maanden na afronding van de signaleringsfase doorlopen zijn.

### *Gegevens leerling*

In het strategisch beleidsplan wordt duidelijk aangegeven dat de leerling medeverantwoordelijk is voor het vormgeven van zijn of haar leerstofaanbod, daarom vinden we het belangrijk om ook de visie van de leerling mee te nemen in de module diagnostiek. Bij leerlingen vanaf groep 5 wordt de leerling-vragenlijst afgenomen. Bij jongere kinderen is het de bedoeling dat de leerkracht via een gesprek met de leerling meer duidelijkheid probeert te krijgen over de visie van de leerling. Deze informatie kan de leerkracht noteren bij overige bronnen.

### *Bespreken resultaten*

De gegevens van de diagnostiekprocedure worden besproken door de leerkracht en de intern begeleider. De intern begeleider is eindverantwoordelijk voor het interpreteren van de gegevens. Uitgangspunt is dat het advies van het protocol wordt opgevolgd. Op grond van aanvullende informatie kan de intern begeleider eventueel afwijken van dit advies. De intern begeleider schrijft het verslag naar aanleiding van de diagnostiekfase.

### *Vervolgtraject*

Leerkracht en intern begeleider bespreken samen het vervolgtraject, de intern begeleider is hierbij eindverantwoordelijk.

Het is mogelijk dat de leerling op grond van de uitkomsten van de module diagnostiek aangemeld wordt voor een HGPD bespreking. Indien gewenst kan hiervoor het intakeformulier uit het DHH gebruikt worden.

Binnen een maand na het afronden van de diagnostiekfase moet er een handelingsplan opgesteld zijn.

### *Communicatie met ouders*

De uitkomst van de diagnostische procedure wordt besproken met ouders, hierbij kan gebruik gemaakt worden van het verslag 'Conclusies en grafieken' uit het DHH.

In dit gesprek wordt indien mogelijk al ingegaan op het vervolgtraject.

De intern begeleider schrijft vervolgens aan de hand van de beschikbare gegevens een eindverslag, waarin de eindconclusie van de module diagnostiek wordt weergegeven en wordt aangegeven hoe de school verder gaat handelen.

Het verslag 'Conclusies en grafieken' is in principe niet bestemd voor ouders, wel kan eventueel een kopie van het eindverslag worden meegegeven.

#### *Aanvraag extern onderzoek*

Wanneer leerkrachten denken aan (hoog)begaafdheid maar er is geen duidelijkheid verkregen via het DHH of wanneer er sprake is van bijkomende problematiek, dan worden leerlingen aangemeld voor een HGPD-consultatie met de leerlingbegeleider van het BCO. Naar aanleiding van deze bespreking kan eventueel besloten worden tot extern onderzoek. De intern begeleider bepaalt de urgentie van het onderzoek. Er is alleen een indicatie voor extern onderzoek wanneer er sprake is van handelingsverlegenheid bij de leerkracht. Indien mogelijk wordt gekozen voor onderzoek door een extern deskundige met deskundigheid op het gebied van (hoog)begaafdheid en eventuele bijkomende problematiek. Ouders wordt om toestemming gevraagd voor extern onderzoek.

#### *Omgaan met extern onderzoek*

Extern advies wordt opgevolgd door de school voor zover dit niet strijdig is met het bovenschools beleidsplan en het opgestelde beleid van de school.

#### **Schoolniveau**

De volgende punten moeten aan bod komen in het schoolspecifieke beleid:

- Beschrijf hoe in groep 1-2 een inschatting gemaakt wordt van het ontwikkelingsniveau (doortoetsen).
- Beschrijf hoe in groep 3-8 een inschatting gemaakt wordt van de huidige didactische gegevens (doortoetsen).
- Geef aan wat er met verslagen gebeurt.
- Geef aan hoe communicatie met ouders plaatsvindt.
- Geef aan hoe communicatie met leerlingen plaatsvindt.



## Leerlingbegeleiding

De module leerlingbegeleiding van het DHH bestaat uit vijf onderdelen:

- Adviesprocedure vervroegde doorstroming
- Opstellen handelingsplan
- Compactingrichtlijnen
- Suggesties voor verrijking
- Pedagogische handelingsuggesties

### Adviesprocedure vervroegde doorstroming

Alle scholen bieden de mogelijkheid aan (hoog)begaafde leerlingen om vervroegd door te stromen. Bij een besluit rondom een vervroegde doorstroming van een leerling wordt in alle gevallen de adviesprocedure vervroegde doorstroming doorlopen. Uitgangspunt is dat de module diagnostiek doorlopen is voordat de adviesprocedure vervroegde doorstroming doorlopen wordt. In principe kan een vervroegde doorstroming op ieder gewenst moment plaatsvinden gedurende de basisschoolperiode.

### *Criteria*

Wanneer het DHH aangeeft dat de leerling tot de doelgroep behoort, er sprake is van een didactische voorsprong van een jaar of meer op de meest belangrijke vakgebieden en ouders en school het eens zijn over de vervroegde doorstroming, dan is extern onderzoek niet noodzakelijk. Bij twijfel en/of onduidelijkheid moet extern onderzoek plaatsvinden. Scholen moeten beschikken over instrumenten (bijvoorbeeld een sociaal-emotioneel LVS, vragenlijsten zoals de SVL en de CBSK of de interactiewijzer) om meer zicht te krijgen op de sociaal-emotionele ontwikkeling.

### *Besluitvorming*

Bij de besluitvorming rondom een vervroegde doorstroming zijn betrokken de huidige leerkracht, de toekomstige leerkracht, de intern begeleider en de ouders.

De intern begeleider is eindverantwoordelijk voor de besluitvorming van de school.

Wanneer de school een vervroegde doorstroming wenselijk acht, maar ouders dit niet willen dan wordt in een contract vastgelegd wat de school maximaal kan bieden en dit wordt door ouders en school ondertekend.

Wanneer ouders een vervroegde doorstroming willen, maar de school dit niet wenselijk acht, dan beslist de school.

### *Vervolgtraject*

De leerling wordt betrokken bij de wijze waarop de vervroegde doorstroming uiteindelijk plaatsvindt.

Na een vervroegde doorstroming worden in principe altijd weer aanpassingen gemaakt in het leerstofaanbod. Bij twijfel over de keuze van de leerlijn vindt overleg plaats met de intern begeleider.

### **Schoolniveau**

De volgende punten moeten aan bod komen in het schoolspecifieke beleid:

- Geef aan voor welke leerlingen de adviesprocedure vervroegde doorstroming doorlopen wordt;
- Geef aan welke middelen beschikbaar zijn om een indruk te krijgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling;
- Geef aan wie de gegevens uit het adviestraject vervroegde doorstroming beoordeelt;
- Geef aan op welke momenten een vervroegde doorstroming mogelijk is;
- Geef aan welke procedure doorlopen wordt na een besluit tot vervroegde doorstroming.

### Opstellen handelingsplan

Scholen kunnen zelf besluiten welk formulier ze hanteren voor het opstellen van een handelingsplan.

Voordeel van het handelingsplan uit het DHH is dat er gegevens uit de module diagnostiek worden overgenomen op het formulier.

#### **Schoolniveau**

Het volgende punt moet aan bod komen in het schoolspecifieke beleid:

- Geef aan of de school gebruik maakt van het format handelingsplan uit het DHH.

### Compacting

Uitgangspunt is dat scholen gaan werken met leerlijnen voor (hoog)begaafde leerlingen.

Leerlijnen bestaan uit de gecompacte reguliere leerstof aangevuld met verrijkingsstof.

Het is niet de bedoeling dat leerlingen vooruit werken met de reguliere leerstof, in individuele gevallen kan hiervan afgeweken worden. Aan het eind van de invoeringsperiode moeten scholen een aanbod hebben voor twee leerlijnen aan de bovenkant.

De invulling van deze leerlijnen kunnen scholen zelf vormgeven binnen de kaders van het bovenschools beleidsplan.

De scholen binnen SPOV hanteren een schoolbrede aanpak op het gebied van compacting van de reguliere leerstof, hierbij wordt gebruik gemaakt van de compactingrichtlijnen uit het DHH. Scholen die op dit moment voor rekenen de routeboekjes van het SLO gebruikten, kunnen zelf bepalen of ze dit willen voortzetten of dat ze willen overstappen naar de richtlijnen uit het DHH.

Compacting vindt in ieder geval plaats op de vakgebieden aanvankelijk lezen, taal, spelling, begrijpend lezen en rekenen. Scholen kunnen zelf bepalen of ze ook nog op andere vakgebieden willen compacten.

#### **Schoolniveau**

De volgende punten moeten aan bod komen in het schoolspecifieke beleid:

- Geef aan of er op aanvullende vakgebieden compacting wordt toegepast;
- Geef aan wie verantwoordelijk is voor het compacten van de leerstof.

### Verrijkingsaanbod

Scholen moeten over een verrijkingsaanbod beschikken voor beide leerlijnen. Scholen bepalen zelf de invulling van het verrijkingsaanbod voor beide leerlijnen.

Voor de aanschaf van verrijkingsmateriaal kan gebruik worden gemaakt van de suggesties voor verrijking in het DHH.

Scholen houden in hun budget rekening met de aanschaf van materiaal voor (hoog)begaafde leerlingen.

#### **Schoolniveau**

De volgende punten moeten aan bod komen in het schoolspecifieke beleid:

- Geef aan wat het verrijkingsaanbod is per leerlijn.

### Begeleiding van kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong in groep 1-2

Bij kleuters wordt niet gewerkt met leerlijnen, maar met een breed verrijkingsaanbod.

Compacting is bij kleuters niet echt aan de orde, omdat er aanbod op niveau plaatsvindt en er niet wordt gewerkt met vaste methoden. Kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong hebben minder behoefte aan herhalings- en oefenstof en kunnen grote denkstappen zetten. Uitgangspunt is dat het onderwijs aansluit bij het ontwikkelingsniveau van de leerlingen, dit betekent dat scholen in groep 1-2 een plusniveau moeten bieden aan kleuters in groep 2 die meer aankunnen dan het reguliere aanbod van groep 2.

Verrijking kan op alle ontwikkelingsgebieden plaatsvinden en bij alle werkvormen.

Ook voor groep 1-2 zijn in het DHH suggesties voor verrijking opgenomen.

De invulling van het verrijkingsaanbod kan door scholen zelf worden vormgegeven.

Het verrijkingsaanbod van groep 1-2 wordt vastgelegd in een verrijkingsklapper.

#### Schoolniveau

De volgende punten moeten aan bod komen in het schoolspecifieke beleid:

- Geef aan welke verrijkingsmogelijkheden er zijn in groep 1-2.

### Pedagogische begeleiding

Hoogbegaafde leerlingen kunnen allerlei problemen ontwikkelen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Scholen zijn op de hoogte van de problemen die kunnen voorkomen en houden in de begeleiding rekening met deze problemen.

Hierbij kunnen leerkrachten gebruik maken van de pedagogische handelingssuggesties uit het DHH. Bij handelingsverlegenheid neemt de leerkracht contact op met de intern begeleider, eventueel kan de leerling worden aangemeld voor een HGPD-bespreking.

Hiervoor kan eventueel het intakeformulier uit het DHH gebruikt worden.

In ieder geval wordt eerst de fase van diagnostiek uit het DHH doorlopen.

Scholen kunnen bij de begeleiding van leerlingen gebruik maken van de materialen die hiervoor binnen de school aanwezig zijn, zoals Babbelspel en Kikkers is cool.

#### Schoolniveau

De volgende punten moeten aan bod komen in het schoolspecifieke beleid:

- Geef aan welke instrumenten op school aanwezig zijn voor het in kaart brengen van de sociaal-emotionele problematiek;
- Geef aan over welke materialen de school beschikt voor de begeleiding bij sociaal-emotionele problematiek;
- Geef aan welke procedure gevolgd moet worden voor het inschakelen van externe hulp.

### Begeleiding onderpresteerders

Scholen hebben oog voor leerlingen die onderpresteren. Het gaat hierbij om (hoog)begaafde leerlingen die minder presteren dan op grond van hun capaciteiten verwacht mag worden. Dit betekent dat leerkrachten op de hoogte zijn van de kenmerken van onderpresterende leerlingen.

Bij het vermoeden van onderpresteren wordt de signaleringsfase overgeslagen. Dit gebeurt automatisch wanneer dit vermoeden wordt aangegeven op het gegevensblad van het DHH.

Bij de begeleiding van kinderen met een bijkomend probleem op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling is het belangrijk om in ieder geval eerst aanpassingen te maken in

het leerstofaanbod, daarnaast kan het zijn dat er bepaalde aandachtspunten ten aanzien van het functioneren van de leerling worden opgenomen in het handelingsplan.

De module diagnostiek van het DHH biedt een aantal manieren om onderpresteren op het spoor te komen:

- De leerkracht kan kijken naar het beeld op de clusters prestatiemotivatie en werk- en leerstrategieën;
- Het protocol geeft aan of er mogelijk sprake is van onderpresteren;
- Er wordt in de fase diagnostiek altijd doorgetoetst, ook als de leerling op zijn huidig niveau niet op A-niveau scoort. Wanneer er daarna geen duidelijke verbetering optreedt in het resultaat of een score op A-niveau wordt behaald, kan er gestopt worden met doortoetsen.

### **Schoolniveau**

De volgende punten moeten aan bod komen in het schoolspecifieke beleid:

- Geef aan hoe de school omgaat met leerlingen die onderpresteren.

### Randvoorwaarden begeleiding verrijkingsstof

#### *Planning leerstof*

De planning van de gecompacte reguliere leerstof en de verrijkingsstof wordt zichtbaar opgenomen op de dag- of weektaak (of andere vormen van planning die de school hanteert) van de leerling en de leerkracht.

#### *Begeleiding leerling*

Er worden bij de lesvoorbereiding zichtbaar momenten ingepland voor de instructie en de begeleiding van de leerling bij het werken aan verrijkingsopdrachten.

#### *Bewaken van het leerproces*

De leerkracht kijkt per week tenminste één opdracht van ieder verrijkingsonderdeel na en geeft hier ook een beoordeling voor.

De leerkracht geeft mondeling feedback na het nakijken van verrijkingsopdrachten.

#### *Vermelding op het rapport*

De gemaakte aanpassingen in de leerstof (de leerlijn) en de beoordeling van het verrijkingswerk van de leerling moeten zichtbaar terug te vinden zijn op het rapport via een woordbeoordeling per vakgebied. De beoordeling wordt gebaseerd op het resultaat van de opdrachten, die door de leerkracht nagekeken zijn. De leerkracht formuleert beoordelingscriteria voor het beoordelen van specifieke projecten.

#### *Registratie*

De leerkracht houdt bij aan welke onderdelen van het verrijkingsaanbod de leerling gewerkt heeft. Aan het eind van het schooljaar wordt dit registratieformulier doorgegeven aan de volgende leerkracht.

#### *Coördinatie*

De intern begeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen.

### **Schoolniveau**

De volgende punten moeten aan bod komen in het schoolspecifieke beleid:

- Geef aan hoe er wordt omgegaan met de planning van de leerstof (bijvoorbeeld via weekschema);
- Geef aan wie er verantwoordelijk is voor het plannen van het leerstofaanbod;
- Geef aan hoe de begeleiding van leerlingen die werken met een aangepast leerstofaanbod is geregeld is;
- Geef aan hoe de beoordeling van de verrijkingsopdrachten plaatsvindt;
- Geef aan hoe de vermelding op het rapport plaatsvindt;
- Geef aan hoe de overdracht naar de volgende leerkracht plaatsvindt;
- Geef aan wie de zorg voor hoogbegaafde leerlingen coördineert.

## **Evaluatie**

### *Bovenschools niveau*

Het beleid voor (hoog)begaafde leerlingen is onderdeel van de jaarlijkse monitoring met directeuren binnen SPOVenray.

### *Schoolniveau*

De school evalueert de zorg voor (hoog)begaafde leerlingen binnen de normale overlegstructuren voor zorgleerlingen.

Tijdens de overdracht naar het voortgezet onderwijs wordt doorgegeven welke aanpassingen er gemaakt zijn in het leerstofaanbod en welke pedagogische begeleiding heeft plaatsgevonden. Eventueel kan er aanleiding zijn voor een extra gesprek met het voortgezet onderwijs, de zogenaamde 'warme' overdracht.

### *Ouders*

Scholen evalueren de zorg voor (hoog)begaafde leerlingen met ouders volgens de normale procedures die ook gelden voor andere zorgleerlingen.

### *Leerling*

Scholen evalueren ook regelmatig met leerlingen.

## **Schoolniveau**

De volgende punten moeten aan bod komen in het schoolspecifieke beleid:

- Geef aan hoe de evaluatie van (hoog)begaafde leerlingen plaatsvindt binnen de school;
- Geef aan hoe de evaluatie van (hoog)begaafde leerlingen plaatsvindt met de ouders;
- Geef aan hoe de leerkracht evalueert met de leerling.
- Geef aan hoe de waardering/beoordeling plaatsvindt.